

Hídként működött a magyar PRT Baghlanban

Magyarország Baghlanban: a magyar tartományi újjáépítési csoport tevékenysége 2006–2013 címmel rendeztek konferenciát április 25-én, a Magyar Külügyi Intézetben. A fórum második részében volt PRT parancsnokok is értékelték a misszió éveit.

A magyar PRT működésének koncepcióját, az összkormányzati szempontú tapasztalatokat Papp László PRT fejlesztési tanácsadó, Wagner Péter, az MKI tudományos munkatársa, Mátyus Sándor nyugalmazott nagykövet és Szabó László dandártábornok értékelte. A HVK Kiképzési Csoportfőnökségének vezetője – korábban két ízben is a PRT parancsnoka – szintén kiemelte a civil szférával való együttműködés jelentőségét. Mint mondta, mindkét félnek bele kellett tanulnia a közös munkába, de a kooperáció végül kiválóan működött, függetlenül attól, hogy a tartományi újjáépítési csodában valóban alacsony volt a civil komponens részaránya. Úgyszintén sikeresnek ítélte a „magyar modellű” PRT-t, amely több elemet ötvözött a különböző országok által vezetett PRT-k működési–finanszírozási módszereiből.

Szabó László kiemelte: a PRT egyfajta híd-szerepet töltött be a helyiek és a saját államszervezetük között is. „Előbb jöttek hozzánk bármilyen kéréssel, mint az adott helyi kormányzati szervhez, még akkor is, ha tudták, hogy például nem is tudjuk megcsinálni az

adott feladatot”, érzékeltette a kialakult helyzetet. Mint mondta, az afgán lakosság többsége valóban nem akar háborúzni, aki pedig igen, az is elsősorban zavart akar kelteni, meg akarja zavarni a nemzetközi szervezetek munkáját, hogy így érjenek el visszarendeződést, és ismét megkaparinthassák a hatalmat. A katonai projektek terén az afgán nemzeti biztonsági erők – katonák és rendőrök – képzését emelte ki, és megjegyezte: az első kiképzett afganisztáni női rendőrszakasz is Baghlan tartományban állt fel.

A magyar PRT katonai hozadékáról, a honvédség képességeinek fejlesztésére gyakorolt hatásairól két egykori parancsnok cserélt eszmét. „A PRT a Magyar Honvédség második világháború utáni legkomplexebb feladata volt, mert nem tisztán katonai jelleget öltött”, mondta dr. Lippai Péter ezredes. A kilencedik váltás vezetője – aki a második váltásban törzsfőnökként szolgált – hozzátette: PRT és PRT között is komoly különbségeket lehet tenni. 2010 például a PRT-k történetének mélypontját jelentette, hiszen az év tavaszától folyamatosan romlott a biztonsági helyzet az országban, hiszen az aktív ISAF-műveletek fokozott ellentevékenységet váltottak ki, illetve a szeptemberi országgyűlési választások közeledtével is egyre inkább elharapózott az erőszak. „Beleestünk egy olyan háborús helyzet kellős közepébe, amit senki sem kívánt, és a katona számára a lehető legrosszabb: olyan aszimmetrikus háború, ahol nem tudom, ki az ellenség, csak ha már lő rám”, érzékeltette a helyzetet Lippai Péter. Ennek következtében a PRT-9 rendeltetése is megváltozott, hiszen visszaszorult a civil szférát támogató szerep, és előtérbe kerültek a katonai feladatok. Ezt

ösztönözte, hogy afgán részről is alapvetően ilyen felkérések érkeztek, a szövetséges erők részére pedig logisztikai támogatást kellett nyújtani.

A magyarokra lehet számítani

Az ezredes a PRT-parancsnokok helyzetét leírva azt mondta: a beosztásban legalább ötféle követelménynek kellett megfelelni, hiszen tekintettel kellett lenni a szövetséges parancsnok, az afgán biztonsági erők vezetői, az afgán civilek, az afgán ellenállók és az itthoni előljárók elvárásainak, amelyek nem voltak azonosak. „Mindezt úgy kellett összegyűjteni, hogy pozitívan jöjjünk ki belőle, ami végül sikerült is”, mondta Lippai Péter. Mint fogalmazott, a misszió története során rengeteget fejlődtek a technikai lehetőségek is, az új képességek pedig nagyon gyorsan be tudtak épülni a feladatok végrehajtásába. Lippai Péter is megerősítette, hogy a helyi lakosság egyfajta hídként tekintett a PRT-ra, és rokonszenvezett a magyarokkal. „Baghlanban alapvetően kedvelik a magyar katonákat”, emelte ki, és hozzátette: ehhez néha adott esetben akár a szövetségesekkel is fel kellett vállalni a súrlódást. „Azt kellett megértetni velük, hogy ha beleszólok a helyi status quo-ba, és a saját elképzeléseimet akarom ráerőltetni az afgánokra, abból gond lesz. A magyar katonák empaticusságát maguk az ellenállók is elismerték.”

Dr. Ruszin Romulusz ezredes, a PRT-11 parancsnoka szerint a misszió történetének legnagyobb hozadéka, hogy Magyarország vezető nemzeti szerepet tudott betölteni nemzetközi kötelékben, és minden emiatt szerzett elismerés a magyar katonák erejét mutatja. Mint rámutatott, a PRT mindenkori parancsnoka baghlani ISAF rangidősként egyaránt felelt a területen mozgó amerikai és német, illetve legalább két afgán erő mozgásáért, közben pedig egyszerre kellett képviselnie a civil és katonai oldalt. „Be tudtuk bizonyítani a szövetségeseknek, hogy a magyar katonákra lehet számítani”, mondta.

Mindkét parancsnok nyomatékosan hangsúlyozta a nemzeti megkötések fontosságát, illetve azt, hogy a magyar PRT mindvégig szigorúan tartotta magát a rá vonatkozó szabályokhoz. Ruszin ezredes meglátása szerint a Magyar Honvédség taktikai és hadműveleti–stratégiai szinten is sokkal magabiztosabb lett a PRT nyolc évének köszönhetően. Lippai Péter hozzátette: az afganisztáni hadszíntéren szerzett tapasztalatok országvédelmi szinten is kiválóan hasznosíthatók.

Fotók: Rácz Tünde és archív